

ECOUL HANGULUI

ANUL X, NR. 38

Director: LILIANA PÎNTEA

CÂNTARE DE LAUDĂ

*”Pentru Tine, Doamne,
florile-nfloresc,
Pentru Tine,
noaptea stele strălucesc,
Pentru Tine ploaia,
picură și cântă
Și-n grădină cerne
bucurie sfântă.*

*Lângă Tine, Doamne,
cei săraci se strâng,
Ție-Ți cer iertare
ochii care plâng,
Pentru Tine,
candeli, în Altare, ard;
Tu, la zile Sfinte,
miruiești cu nard,*

*Pe copiii care,
osteniți de joc,
Pe iconostase cară busuioc.
Către Tine, Doamne,
plec genunchi trudit,
Numai Tu, Stăpâne,
nu m-ai părăsit!*

*Dă-mi răbdarea pietrei
și din Cerul Sfânt
Picură-mi pe gene rouă,
să Te cânt!
Picură-mi în suflet
balsamul durerii
Și pe buze pune-mi
străjile tăcerii.”*

”ECOUL HANGULUI”

*Revistă culturală și de istorie,
cu apariție trimestrială.
Anul X, numărul 38*

BIBLIOTECA COMUNALĂ HANGU

HANGU – NEAMȚ

**Fondator și Director revistă,
LILIANA PÎNTEA**

Redactor:
Ioana Amarie

Mediatizare:
Prof. Vasile Marcoci

Foto: sursa Internet

**I.S.S.N. – on-line – 2068 – 4517
I.S.S.N. – format clasic – 2068 - 4878**

Telefoane de contact:
Liliana Pîntea – 0722936339
Gavril Lupu – 0233/257524

**Toate materialele publicate în această
revistă sunt protejate potrivit Legii nr.
8/1996, privind dreptul de autor și
drepturile conexe.**

**Potrivit art. 206 Cod Penal,
responsabilitatea pentru conținutul
articolelor publicate aparține autorilor.**

ARIPI SPRE LUMINĂ

"Cei înghețați se strâng în jurul focului, cei flămânzi se strâng în jurul mesei; cei care au răbdat suferință mare în noaptea cea lungă se bucură la venirea zorilor; cei sleiți de lupte aprige se veselesc la venirea biruinței neașteptate. O, Doamne, prin Învierea ta, Tu Te-ai făcut toate lucrurile pentru toți oamenii! O, Preabogatule Împărate, cu un dar, Tu ai umplut toate mâinile noastre întinse către cer! Bucurați-vă, o, tu, cerule și, o, tu, pământule, bucurați-vă! Bucură-te, o, tu, cerule, precum se bucură mama care își hrănește copiii cei flămânzi; bucură-te, o, tu, pământule, precum se bucură copiii la primirea hranei din mâinile mamei lor!"

Biruința lui Hristos este singura biruință întru care se poate bucura întreaga lume, chiar de la începuturi până la sfârșit. Oricare altă biruință de pe pământ a deosebit și încă îi deosebește pe oameni, unii de alții. Atunci când un împărat pământesc câștigă o victorie asupra altui împărat, unul dintre ei se bucură, iar celălalt plânge. Atunci când omul iese biruitor asupra vecinului său, sub un acoperiș este cântare, iar sub celălalt este plângere. Nici o izbândă de bucurie de pe pământ nu este lipsită de otrava răutății: biruitorul obișnuit, de pe pământ, se bucură atât prin râsul său, cât și prin lacrimile dușmanului său biruit. El nici nu vede cum lovește răul prin mijlocirea bucuriei.

Numai biruința lui Hristos este ca soarele care revarsă raze strălucitoare peste toți cei care se află sub el. Numai biruința lui Hristos umple toate sufletele oamenilor cu bucurie de neînvinci. Numai aceasta singură este fără de răutate sau pizmă.

Vei spune că aceasta este o biruință plină de taine? Este, dar în același timp este descoperită și întregii omeniri, celor vii și celor morți. Vei spune că aceasta este o biruință plină de dar? Este, și mai mult decât atât. Nu este mama mai plină de dar când, nu o dată sau de două ori își izbăvește copiii de șerpi, dar pentru a-i izbăvi pe ei pentru totdeauna, aceasta merge cu curaj chiar la cuibul șerpilor și îi arde în întregime? Vei spune că aceasta este o biruință tămăduitoare? Este, tămăduitoare și mântuitoare pentru vecii vecilor. Această biruință aleasă mântuiește oamenii de rău și îi face fără de păcat și fără de moarte. Nemurirea fără lipsirea de păcat ar însemna doar lărgirea puterii răului, și a răutății și a pizmei, dar nemurirea dimpreună cu lipsa de păcat aduce bucuria fără de margini și îi face pe oameni frații îngerilor minunați ai lui Dumnezeu.

Cine nu s-ar bucura întru biruința Domnului nostru Iisus Hristos? El nu a fost biruitor pentru El, ci pentru noi. Biruința Lui nu L-a făcut pe El mai mare sau mai viu, sau mai bogat, ci pe noi ne-a făcut astfel. Biruința Lui nu este egoism, ci dragoste, nu este înșfăcare, ci dăruire. Cuceritorii pământești iau biruința asupra lor; Hristos este singurul Cuceritor care o aduce. Nici măcar un singur cuceritor pământesc, împărat sau căpetenie, nu dorește ca biruința lui să-i fie luată și dată altcuiva; numai Domnul Cel Înviat dăruiește biruința Lui cu amândouă mâinile, fiecăruia dintre noi și nu este supărat, ci mai mult Se bucură atunci când noi, prin biruința Lui, ne facem biruitori – cu alte cuvinte: mai mari, mai vii și mai bogați decât am fost."

Sfântul Ierarh Nicolae Velimirovici – "Predici"

In memoriam

Foto: newsactive.ro

Cu sufletul plângând, despre Părintele Stareț SERAFIM CAIEA

9 iunie 2020 – o zi umbrită de lacrimi, pentru oamenii care l-au cunoscut și l-au îndrăgit pe **Părintele Stareț Serafim Caiea**, o zi dăltuită adânc și dureros în inimile credincioșilor care l-au iubit, o zi în care nu doar ochii și sufletele argeșenilor s-au umplut de lacrimi, ci și ochii și sufletele hanganilor, pentru că Părintele Serafim s-a născut la Hangu, în sânul unei familii exemplare, cu înalte și solide principii etice și religioase și a copilărit, alături de fratele și cele două surori mai mici, într-o casă mare, frumoasă, îngrijită, curată și cu un cerdac spațios de pe care zâmbeau la soare zeci de ghivece cu mușcate roșii.

Casa aceasta mare și frumoasă avea mereu ușa deschisă pentru oricine ar fi vrut să-i treacă pragul și nimeni nu pleca fără să fie așezat la masă și servit cum se cuvine.

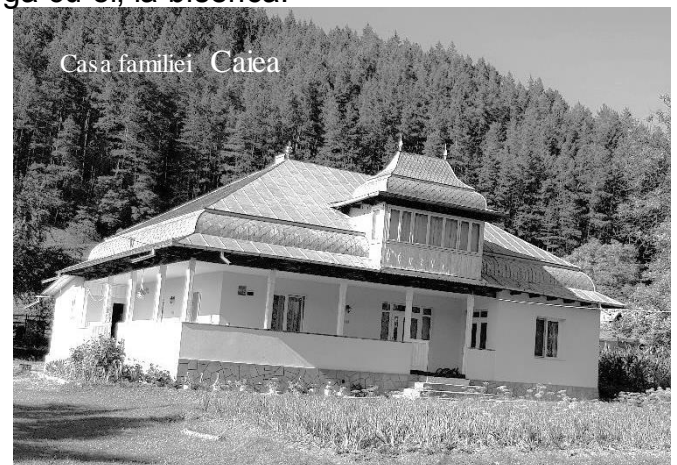
Tata, Mihai Caiea, un bărbat înalt, distins, calm și vesel, foarte priceput la bucătărie, mama, Elena, o femeie energică și o gospodină desăvârșită, cu chipul blând, pe cât de frumoasă și de elegantă, pe atât de generoasă, de smerită și de credincioasă.

Venirea pe lume a primului copil - **Mihai Gheorghe Caiea** – ce avea să devină, 28 de ani mai târziu, **Părintele Serafim**, i-a bucurat nespus pe părinți, așa cum i-a bucurat și venirea pe lume a lui Constantin și, la scurt timp, a celor două fete, Ana Maria și Elena (Magda).

Nu a fost ușor să crești patru copii de vârste apropiate... Tata pleca la serviciu dimineața și se întorcea seara, târziu, iar mama, cu mâinile bătătorite, robotea toată ziua, când în bucătărie, când la grajd, când pe ogor, când îngrijind de copii, când pregătind mâncăruri alese, pentru cei care îi cereau ajutorul, pentru că nimeni nu făcea cozonaci atât de gustoși, rumeni și pufoși ca Vinuța (așa cum îi spun toți hanganii). Deși mereu ocupată, nu lăsa niciodată candela din fața icoanelor din bucătărie să se stingă. Deseori îl găsea pe Mihăiță, la nici 2 ani, în fața icoanelor, privind vrăjit parcă, mica flacăra ce ardea liniștit. Armonia, pacea și înțelegerea ce domneau în familia Caiea, dar și faptul că mergeau la biserică duminicile și în zile de sărbătoare, cu mic, cu mare, i-au ajutat să treacă peste toate vicisitudinile, însă mâinile mamei au rămas mereu bătătorite... Au fost duminici în care Mihăiță se trezea primul, își lua mama de mână și o ruga să meargă cu el, la biserică.

În clasa I, bunicul de pe mamă i-a cumpărat tot ce îi trebuia la școală și pentru că era un copil foarte cuminte și ascultător, i-a făcut cadou o bicicletă, deoarece școala era destul de departe.

Când cineva îl întreba "ce vrea să se facă atunci când va fi mare" răspundea hotărât – "**preot**"... Abia trecuse în clasa a doua când, într-o duminică, s-a furișat în strana unde cânta dascălul, iar ca să fie mai înalt, preotul i-a adus un scăunel, de atunci Mihăiță avea locul lui în biserică. Era un copil educat, cuminte, învăța foarte bine și era un elev model. Acasă, era profesorul fratelui și surorilor mai mici și, în fiecare seară îi așeza în genunchi, în fața icoanelor și îi puneă să se roage și să facă mătăni, iar dacă vreo unul dintre ei nu-l asculta, era aspru pedepsit. Dacă la lecții era mai blând, la rugăciune era excesiv de sever, nu exista clemență, Constantin era

Casa familiei Caiea

In memoriam

urecheat imediat, dacă îi făcea pe ceilalți să râdă (ceea ce se întâmpla foarte des), iar Magda, mezina, se plângea în zadar că o dor genunchii de la atâtea mătăanii.

În clasa a patra, s-a îmbolnăvit de hepatită și, pentru că atunci se ajungea mai greu la spital, au mers, într-un sat din apropiere, la o femeie – un fel de vraci, care știa să vindece bolile de ficat, printr-o simplă tăietură mică, în mijlocul frunții. Au curs din fruntea băiețelului, sub ochii înspăimântați ai mamei și spre încântarea femeii, doar patru picături de sânge, închise la culoare și cu conturul portocaliu și Mihăiță s-a vindecat, însă mama crede că ficatul lui nu a mai fost niciodată sănătos și că de acolo a început totul...

Tata, Mihai

Era prietenos și foarte priceput. Împreună cu ceilalți copii din vecini, construiau leagăne, în pinii de lângă casă, improvizau colibe din scânduri, pe care le acopereau cu mușchi de pământ, la marginea pădurii și făceau, muncind zile în șir, băltoage unde se scăldau, amuzându-se, în zilele înșorite de vară.

O iubea nespus pe mama lui, pentru că vedea cât de mult se ostenește, de aceea i-a făcut într-o zi un schelet din lemn cu acoperiș din patru coli de tablă, pentru că știa că își dorea o bucătăria de vară, dar, din păcate, la prima furtună, bucătăria improvizată s-a prăbușit, chiar când mama gătea ceva la sobă, spre amuzamentul surorilor.

Își adora bunicii de pe mamă, care locuiau la Pângărați. Pleca la ei și rămânea acolo ori de câte ori se ivea ocazia... Bunica Dorina avea într-o încăpere un colțișor cu pereții acoperiți de icoane, cu o masă pe care cărțile de rugăciuni, înnegrite de vreme și de atâtea folosință, se odihneau așezate pe un ștergar de un alb imaculat, alături de candela ce nu se stingea niciodată... Acolo, în fața aceluia mic altar, își petrecea cea mai mare parte a timpului, Mihăiță. Când era întrebat de ce îi place la bunici, răspundea fără ocolișuri: *"Acolo munca e muncă, masa e masă și rugăciunea e rugăciune!"*

Dintre toate anotimpurile, cel mai mult îi plăcea iarna, pentru că o vedea pe mama lui mai puțin obosită, dar și pentru că îi plăcea la săniuș și să schieze, dar de unde bani de schiuri... În curte, părinții aveau un vas mare din lemn, pe care îl foloseau toamna la vin, așa că, împreună cu un vecin, au scos patru doage din partea care se vedea mai puțin, le-au meșterit, le-au cioplit, le-au prins curele și și-au făcut "schiuri", sub privirea blândă și înțelegătoare a mamei și, desigur, fără să știe tata. Toată iarna s-a bucurat de acele schiuri improvizate fără să-și imagineze măcar ce va urma când tatăl lui va descoperi dezastrul, fapt care s-a și întâmplat, numai că Mihai era plecat deja la Muscel, după ce mama l-a dus la Seminarul de la Târgu Neamț, iar el i-a spus hotărât: *"Mama, nu vreau să te supăr, dar aici nu e pentru mine!"*

Decizia de a pleca la Muscel, la Mănăstirea Negru Vodă, după ce Părintele Stareț Arhimandritul Teofil de la Mănăstirea Bistrița i-a spus mamei că *"Bunul Dumnezeu va rândui un loc anume pentru Mihai."* a sfârșit în cioburi armonia și înțelegerea din casa familiei Caiea. Tata, care voia să își vadă fiul cu studiile terminate, la casa lui, îi acuza pe socrii de la Pângărați, iar mama, cu sufletul sfâșiat, știindu-l pe Mihăiță doar un copil de 15 ani, desprins prea devreme de casă și de familie, abia dacă mai vorbea,

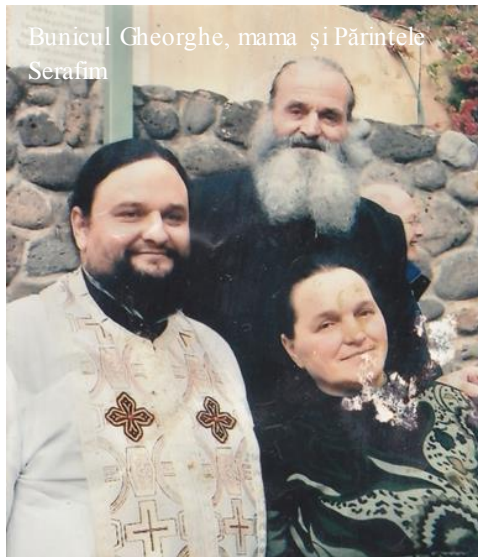
Mama, Elena

până când, doi ani mai târziu, Mihăiță, devenit acum monahul Serafim, a venit, în vizită, cu un grup de călugări, s-a ascuns în casă și când a ieșit, după două ore, avea ochii umflați și roșii, dar chipul luminos, iar părinții au înțeles că nu mai era cale de întoarcere și s-au resemnat... Nu le-a povestit prea multe, de altfel, în mănăstire, devenise mai tăcut și mai gânditor.

In memoriam

Cât de greu și cât de dor i-a fost copilului, de tot ce lăsase în urmă, nimeni nu știe, așa cum nu știe nimeni nici cât de grea a fost povara despărțirii și cât de dor le-a fost părinților și fraților când Mihăiță, a ales, cu o voință de nezdruccinat, să îl urmeze pe Hristos.

Mama s-a împăcat târziu cu gândul că Mihăiță a ales un alt drum... Dragostea ei s-a revărsat peste copiii rămași acasă. Constantin, harnic, energic și priceput, a crescut repede, îndrăgind și ocupându-se de tot ce era în gospodărie... Fetele au împrumutat din frumusețea, bunătatea, eleganța și blândețea mamei, dar și din priceperea și carisma tatălui; și-au terminat studiile, sub atenta supraveghere și îndrumare a fratelui lor mai mare – Părintele Serafim – de care ascultau cu sfințenie,

Bunicul Gheorghe, mama și Părintele Serafim

s-au așezat la casa lor, iar acum copiii lor sunt cei care descrețesc fruntea buniciei Vinuța, care nu mai conține să le pregătească tot felul de dulciuri și de prăjituri și să îi răsfete când vin la Hangu.

Părintele a luat darul de povestitor al tatălui și toată râvna, toată bunătatea și toată blândețea mamei, care afirma în anul 2011, într-un interviu despre "Secretele păștilor pe Valea Muntelui", realizat de un ziar din Neamț: "De 35 de ani, de când m-am măritat aici, nu m-am certat cu niciun vecin". În 2020, spune cam același lucru, dacă o întrebi cine o ajută la fân sau pe ogor, îți răspunde, zâmbind: "Vecinele mele dragi... Doamne, mare noroc mai am de ele. Mulțumesc ție, Doamne, pentru așa oameni!"

La mănăstire, monahul Serafim se ruga, făcea ascultare și studia, cu o râvnă greu de egalat, teologia. Câtă bucurie duhovnicească și câtă mulțumire au inundat inimile celor doi părinți, când la 19 ani călugărul Serafim a devenit preot. Câtă fericire poate încăpea în inima unei mame creștine când își vede fiul preot, în lumina Sfintei Liturghii, cântând cu glasul său ca o mângâiere plină de har, la biserica din sat? Prima oară când Părintele Serafim a venit să slujească la Hangu, alături de preotul paroh Ioan Papuc, tatăl părintelui a stat încremenit, toată slujba, cu ochii în lacrimi, iar mama a udat cu lacrimi de bucurie covorul pe care îngenunchease... Numai celor aleși le este dat să trăiască asemenea bucurii nemăsurate... Bunicul de la Pângărați a plecat și el la mănăstire, să fie alături de nepotul lui drag, iar bucuria mamei a fost cu atât mai mare...

Era în 2005, o zi ca oricare alta, când părinții preotului Serafim au aflat, de la niște cunoștințe, că fiul lor a devenit Starețul Mănăstirii Negru Vodă. Avea pe atunci 28 de ani. Fericirea lor nu mai avea margini... În modestia, discreția și smerenia lui, părintele nu voise să le spună că devenise stareț, așa cum nu le-a povestit aproape nimic din câte suflute a vindecat, cu vorba sa blândă și plină de înțelepciune, nici cât de mult era respectat și îndrăgît de credincioșii care treceau pragul mănăstirii.

În primăvara anului 2011, într-un pat de spital, cu soția îndurerată de mână, tatăl părintelui a închis ochii pentru totdeauna, lăsându-i triști și cu sufletul pustiu. Din acel moment nu a fost zi în care mama să nu împartă câte ceva pentru sufletul celui răposat... S-a resemnat cu gândul că i-a rămas sprijin și nădejde Părintele Serafim, despre care nu vorbea prea mult, ne spunea doar că o îndeamnă să se roage, să postească și să își ajute aproapele. Rareori o vedeam mai grăbită ca de obicei, ochii îi erau mai strălucitori și pe chip avea o seninătate aparte, atunci știam că "Vine Părintele acasă!"...

Costel, Ana Maria, Părintele Serafim și Magda

In memoriam

Părintele Serafim nu i-a povestit niciodată că e bolnav, ca să n-o întristeze și să-și facă griji pentru el, doar surorile lui știau că suferă, dar le rugase să păstreze secretul...

Nu a povestit nici cum l-a descoperit pe Sfântul Cuvios Ioanichie cel Nou de la Muscel: *"Am scos din gropniță mai multe oseminte de-a valma, căci cele ale sfântului erau amestecate cu rămășițele altor călugări sihăstriți prin păduri. Și să vedeți: chiar când am desfăcut lada aceea, peste întreaga biserică și peste tot în jur s-a răspândit deodată o amplă mireasmă de flori de câmp... Toți am simțit. Brusc! Un miros așa, pe care parcă nu-l percepeai doar cu simțurile, îți umplea sufletul cu o emoție de bucurie și nostalgie totodată... «Asta-i ca mirosu' Raiului!», a zis unul dintre părinți, tulburat. Chiar așa era, pe cuvânt. Ne-am uitat la osemintele din ladă: ale sfântului se deosebeau total de celelalte. Erau gălbui-portocalii, lucioase, mirunse parcă. Am reușit să recompunem întreg scheletul, se potriveau bine. Aveam în față silueta unui sfânt adevărat: bărbat înalt, întreg, neatins de putreziciune. Așa l-am pus în racla cea nouă. «Făcut doar din oase și duh», cum s-a zis, căci pustnicul acesta a trăit zeci de ani fără hrană, doar cu apă și sfânta împărtășanie. Medicul însuși a mărturisit că nu a mai văzut vreodată așa ceva: două sute de oase mirosind a flori de câmp, după aproape*

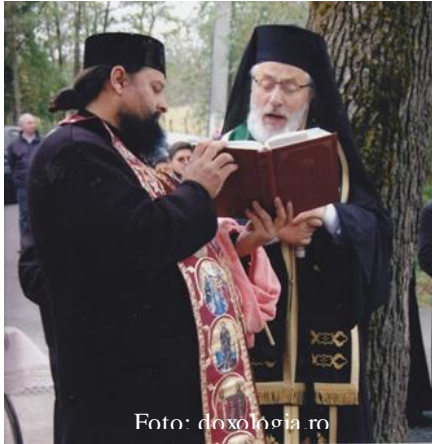

Foto: doxologia.ro

patru veacuri! Acea zi a fost pentru mine de neuitat...". Am aflat, cu toții, abia după ce am citit interviul din revista "Formula As", din septembrie 2019, semnat de Bogdan Lupescu.

Nu le-a spus nici că, urmând exemplul marilor ctitori și restauratori din neamul domnitorului Matei Basarab, făcuse toate demersurile necesare și obținuse finanțare, printr-un proiect european, pentru reabilitarea și punerea în valoare a mănăstirii Negru Vodă și nici că își făcea griji mari că, din cauza pandemiei de coronavirus, lucrările nu vor fi încheiate la timp...

Nu le-a spus nici că nu mai venise acasă pentru că era grav bolnav, internat în spital...

Vestea că părintele a plecat spre veșnicie a căzut ca o secure... Nimeni nu înțelegea cum s-a întâmplat acest lucru...

Împreună cu părintele, mama a îngropat și o parte din sufletul ei... În haine cernite, cu inima sfâșiată de durere, cu ochii mereu plini de lacrimi, cu chipul trist pe care sunt brăzdate urmele unei răni adânci ce nu se va vindeca niciodată, robotește neconținut, ca și cum pentru ea nu ar exista altceva decât munca. De când s-a stins fiul ei drag o aud șoptind, cu vocea tremurândă: *"Lilișor, nu-mi vine să cred că a plecat... Nu-mi vine să cred, nu cred..."*

În Jurnalul de Argeș, la data de 9 iunie 2020 - ziaristul Antoniu Neguț consemna: *"Părintele Serafim a fost unul dintre cei mai apreciați oameni ai Eparhiei Argeșului, fiind foarte apreciat în rândul enoriașilor săi pentru învățăturile sale, acțiunile sale filantropice, precum și pentru viața monahală exemplară pe care acesta a avut-o. În luna august a.c., părintele ar fi împlinit vârsta de 43 de ani. Pierderea părintelui Serafim a lăsat un gol imens în sufletele celor care l-au cunoscut."*

"Sub norii care doar au picurat, altarul era parcă susținut ca de piloni cu fotografiile celui care, de-a lungul vieții, a avut mereu un zâmbet pentru cei încercați de greutăți sau rătăciți în credință. Sâmbăta noroasă a fost ziua în care în altar nu a mai slujit starețul Serafim Caiea, ci a fost ziua în care s-a slujit pentru sufletul lui plecat prea devreme la ceruri. Au fost sute de oameni triști în jurul altarului și pe toate aleile Complexului mănăstiresc „Negru Vodă”. Alei marcate cu garduri ale Jandarmeriei pline de coroane de flori aduse ca omagiu pentru stareț. Erau coroane de la oficiali,

Foto: Jurnalul de Argeș

In memoriam

de la instituții, dar cele mai multe aveau înscrise regretele sub nume de oameni necunoscuți public, dar cunoscuți și ajutați în timp de cel care a păstorit mănăstirea în ultimii 17 ani, Preacuviosul Părinte Protosinghel Serafim. A fost duhovnic multora, unii dintre cei alinați asistând la slujba de înmormântare cu măștile umezite nu de respirație, ci de lacrimi. Nu era virus printre trandafirii de lângă altar, ci doar tristețe, mare tristețe...

Au curs lacrimile și pe toacă... Îl conduceau la groapă, iar călugărul care mergea în fruntea convoiului, după copiii cu tabloul starețului, bătea toaca și plângea. Nu s-a potolit nici când l-au coborât în mormânt. Lacrimile lui cădeau pe toacă, ale mamei starețului udau mâinile celui care s-a istovit prea curând. "Dragul meu, tu mereu m-ai îndrumat și mi-ai spus să am răbdare, că vin și cele bune. Dragul meu... acum tu pleci". Undeva, retras, se auzea un buciom..." (fragment - Jurnalul de Argeș, 18 iunie 2020)

Foto: doxologia.ro

În cuvântul său, scris cu inima, Arhiepiscopul Argeșului și Muscelului, ÎPS Calinic Argeșeanul rostea cu mare tristețe: "Ceea ce pot spune, din tainița sufletului meu, este că acest om a fost și rămâne pentru noi o pilduitoare icoană, de ascultare, în viața monahală, cu o bunătate înăscută la umbra luminoasă a Ceahlăului din Carpații Moldovei.

Glasul său în cântec de strană și dumnezeiască liturghie, era o mângâiere a sufletului, având o râvnă greu de cântărit. Dragostea de rugăciune și sfințenie îi purtau inima și sufletul, dimpreună cu creștinii și creștinele din Muscel și în

alte dumbrăvi ale Athosului. Știu cu cât drag și râvnă dorea să meargă spre zărilor de sfințenie ale Ortodoxiei. Dar felul lui frățesc și prietenesc de a fi? Era, după cum l-ați cunoscut o bogăție de bunătate și sărire în ajutorul aproapelui. Nu alegea. Pentru el toți erau frați dumnezeiești. Om fără răutate și judecăți strâmbe!

M-am bucurat de îngrijirea lui prin spitalele românești și de spovada de urgență, când m-au încercat stările de primejdie, săritor neadormit, în orice clipă și împrejurare, fapt pentru care îi mulțumesc și acum și nu voi obosi pomenindu-l în rugăciunile mele către Domnul Dumnezeu.

Când scriu aceste rânduri, soarele se uită peste întreaga fire, în lumina lină a serii care vine. Greutățile pe care le-a întâmpinat și teama mare, că încercările care au venit peste lume și peste România, vor opri dinamica restaurărilor cu fonduri europene, l-au îngrijorat și răpus! Nu a mai putut învinge aici pe Pământ!

Serafim, starețul chinoviei Câmpulung Muscel, se apropie de Lumina cea neînserată, ducând pe brațele sale, în cinstea Domnului Dumnezeu, ctitoria basarabă, restaurată și îmbrăcată cu flori, lacrimi și lumină!"

„Este o mare pierdere pentru Eparhia noastră. Părintele Serafim a fost un împlinitor al vieții monahale. A zidit sufletele monahilor cu care a viețuit în mănăstire, dar și ale credincioșilor cărora le-a fost duhovnic. A fost o călăuză luminoasă în aceste vremuri întunecate!”, a precizat arhimandritul Caliope Ichim.

Domnul Dumnezeu să-i așeze sufletul cu dreptii cei din veac adormiți! Veșnică să-i fie odihna

A consemnat, Liliana Pîntea

Foto: ziaruldemuscel.ro

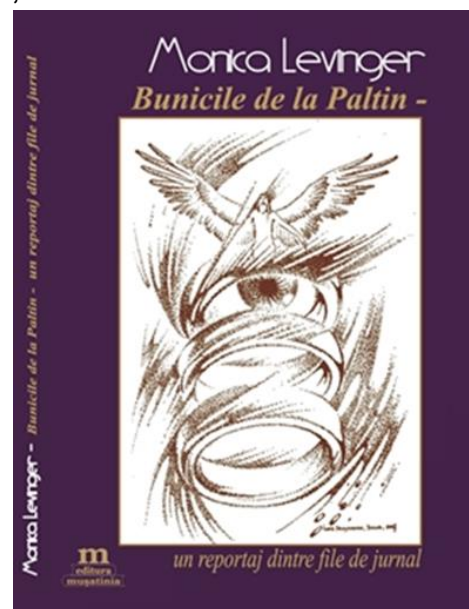
Invitație la lectură

"BUNICILE DE LA PALTIN", de Monica Levinger

Monica Levinger – o scriitoare de excepție, în ale cărei articole cuvintele îmbracă în nuanțe de poveste, întâmplări rupte din realitate și experiențe umane de o duritate greu de imaginat, un dascăl pentru care nu există altceva decât dăruire și pasiune pentru profesia aleasă, dar, mai presus de orice un Om așa cum rar mi-a fost dat să întâlnesc, un Om cu brațele mereu deschise, indiferent cât și ce ai cerut, un Om gata să ofere sprijin, speranță și încredere, dincolo de spațiu și timp, un Om care poate construi aripi și poate aduce zâmbete, atunci când deznădejdea și neputința te învăluie din toate părțile. Un Om adevărat, cu un suflet cât tot Universul, pe care valurile vieții l-au dus departe de țară, de părinți și de locurile dragi... Departe, cu sufletul mereu sfâșiat pe din două, o jumătate împreună cu familia din Israel, unde locuiește și lucrează, și o jumătate împreună cu părinții ei, până nu de mult, suferinzi, în grija unor infirmiere la domiciliu, în Piatra Neamț... Departe, acolo unde Cerul e mai aproape de pământul care poartă

pretutindeni urmele Domnului Dumnezeuului nostru...

Rădăcinile i-au rămas aici, alături de acea parte de suflet pe care n-a reușit să o mai ia cu ea niciodată, dar cu care a simțit durerile și trăirile celor dragi altfel decât noi, cei rămași acasă, acea parte de suflet cu care a scris și prima sa carte **"Bunicile de la Paltin"**, apărută în acest an, la Editura Mușatinia, o carte plină de mesaje subliminale, de înțelesuri și simboluri... O adevărată frescă a căminului de bătrâni de lângă Mănăstirea Paltin, ctitorită la inițiativa și sub oblăduirea Părintelui Iustin, unde femeile în vârstă, de care se îngrijesc surorile și măicuțele de acolo, sunt numite "bunicuțe" – **"Bunicile de la Paltin"** – loc încărcat de sfințenie unde Monica l-a întâlnit, cu mari emoții, pe Părintele Iustin și unde a ajuns mai apoi - în împrejurări nu tocmai fericite, după ce tatăl ei a trecut la cele veșnice, iar de mama ei, nu mai era nimeni care să aibă grijă - când Bunul Dumnezeu a rânduit ca aceasta să fie primită la căminul de la Paltin și zbciumul Monicăi să se mai ostoiască puțin, știind cu câtă dragoste sunt îngrijite bătrânele, aici, la mănăstire, unde - așa cum reiese din paginile creionate cu atâta sensibilitate de Monica, Părintele Iustin - duhovnicul atât de iubit și prețuit de toți cei care l-au cunoscut, a lăsat din blândețea, frumusețea sufletească și bunătatea sa pretutindeni, dar mai ales, a împărțit toate aceste bogății spirituale credincioșilor, tuturor, fără rezerve, ca să își amintească, cu pioșenie, de el și, prin el, de Domnul Dumnezeu... În paginile acestei cărți durerea, suferințele și neajunsurile iminente la vârsta senectuții, deși prezente și copleșitoare, sunt transpuse într-o altă dimensiune, privite cu alți ochi, desenate cu penelul umorului subtil, pe care doar un scriitor foarte talentat îl poate folosi: *"Sunt de trei zile la Paltin. La oboseala drumului și emoțiile revederii s-au adăugat între timp și două nopți nedormite. Sigur că nu învinuiesc pe nimeni, în nici un caz nu pe bunica Rada, care cum se lasă seara capătă chef de vorbă și o ține așa până spre dimineață. La cei 94 de ani ai ei te-ai și mira să nu i se inverseze ceasul biologic."*, în armonie perfectă cu amintirile pline de amuzament din copilăria scriitoarei.

Invitație la lectură

Monica devine un mare pictor al vizitelor ei la Mănăstirea Petru Vodă și la Mănăstirea Paltin, adăugând, tablourilor, peste culorile cenușii și sumbre, câte o nuanță de lumină, de speranță, de nădejde, de *”roșu de Paltin”*... Picturile acestea care fac parte din colecția *”Bunicile de la Paltin”* au ceva mult mai special... Când realitatea este crudă și când tu ești martorul mut al durerilor și suferințelor unor bătrâne printre care se numără și cea care ți-a dat viață și te-a crescut, ce-ți rămâne

Pictor: Nelu Grădeanu

de scris? Cum să faci o poveste frumoasă din această realitate dură? Cum să descrii atâta suferință? Cât talent ar trebui să ai, ca să vezi lucrurile altfel decât ceilalți, cât spirit de observație, câtă inteligență și cât umor, ca să vezi dincolo de anii cenușii ai bătrâneții, raza aceea de Lumină, să vezi speranța, să le lași să treacă dincolo de obloanele închise ale neputinței de a te ajuta singur? *”Nu este nevoie să locuiești în căminul mănăstirii Paltin ca să realizezi cât de grea poate fi bătrânețea, cu întreaga ei trenă de nevoiri - neputințe, dependență, dureri fizice și sufletești, într-un cuvânt, suferință și iarăși suferință. Dar când vezi amarul amintit la tot pasul și o auzi pe bunica Aglaia plângându-se „greu mai e maică să nu mai poți și să necăjești pe alții”, chiar că te apucă aleanul; de tot și de toate. Greu este pentru bunicile căminului, pentru maicile și surorile care le îngrijesc, greu le vine și vizitatorilor ca mine, care vin când și când, stau un pic și pleacă.”*

Secvențele triste descrise de Monica se împletesc cu momentele în care pioșenia, smerenia și lăsarea în voia lui Dumnezeu își dau mâna, momente *sui generis* peste care coboară discret blândețea, bunătatea și Lumina Sfântă lăsate drept pavază și scut de

Părintele Iustin. *”Ajunsă la capătul scărilor, mi-e atât de clar cum s-a înfăptuit tot ceea ce văd în jurul meu. Că pașii mici și stăruitori sunt secretul oricărei realizări, o știam eu mai demult și totuși, ce tulburător este să primești acest mesaj de la treptele pe care le urci. Din fotografia de deasupra ușii de la intrare, părintele Iustin pare să-mi spună din privire: „Măi, astea-s scări care înalță!”. Înarmată cu această înțelegere, sunt pregătită să intru în cămin.”* Monica e un scriitor extraordinar. Nu poți uita repede ceea ce ai citit, iei cu tine, involuntar, toate acele secvențe, care se transformă în mici pelicule de film... Nu poți trăi fără să îți imaginezi o zi la Căminul de la Mănăstirea Paltin și gândul te duce la *”Muntele vrăjit”* semnat de Thomas Mann, cu o singură și mare deosebire, că aici, la Paltin, nu se vindecă doar trupurile, nu dispar doar durerile și suferințele fizice ale bolnavilor, ci aici, se vindecă mai ales sufletele; lor, mai ales, li se alină durerile și suferințele...

Foto: Oana Nechifor

Monica deschide, de fapt, cu această carte, o altă perspectivă, deschide o fereastră spre o altă lume, cea în Lumină și Bucurie, pentru că pe tot parcursul vieții *”umblăm împiedicându-ne prin întuneric, risipind în deșert zilele noastre, umbriți și dosădiți până la pământ”* așa cum spunea părintele Arsenie Boca. Cartea aceasta ar putea să se numească și *”Bucuria și Lumina de la Paltin”*, pentru că, în esență, acesta este mesajul transmis de Monica, un mesaj copleșitor, care te poartă în trecut și te îndeamnă să faci o retrospectivă a trăirii proprii în Hristos, te îndeamnă involuntar să tragi linie și să încerci să trăiești altfel, să încerci să trăiești urmându-L pe Hristos, dar, mai mult decât atât, te determină să înțelegi câtă Bucurie și câtă Lumină a zidit aici, la Petru Vodă, cu râvnă și har, Părintele Iustin...

Invitație la lectură

"Bunicile de la Paltin" poate fi - dincolo de tablourile creionate cu atâta minuțiozitate și talent: *"Încet și fără grabă, picături limpezi de apă cerească se scurgeau din petalele florii roșii; alunecau peste frunzele rotunde cu margini crestate, pentru a dispărea în pământul reavăn. Lumina era încă în putere și poate că harul ei făcea ca roșul buchetelor de culoare să-mi apară și mai intens. Nu știu ce*

m-a tulburat mai mult - puritatea culorii sau mesajul transmis? Imaginea mușcatelor străluminând în ploaie, simțămintele de neuitat trezite atunci, toate la un loc aveau să devină ceea ce am numit mai târziu, "roșul de Paltin". Legătura mea de suflet cu locul îndrăgit, cu oamenii lui, întreaga poveste, prezentul și viitorul ei, toate puteau fi cuprinse în amintirile trei cuvinte.", peste care domină căldura, bunătatea și Lumina lăsate în dar de marele nostru duhovnic, Părintele Iustin, pentru că, scrie Monica: *"Atmosfera locului lucrează asupra ta. Cuvinte care până nu demult îți treceau pe lângă ureche zăbovesc acum*

prin preajma ta, îți dau târcoale, iar mesajul lor legat de căutări lăuntrice și devenire spirituală, răzbește spre tine." - o lecție de viață, o lecție din care înveți că *"De multe ori lucrurile nu se întâmplă după cum le plănuim. Vrem într-un fel și iese altfel, cerem una și primim alta... La urma urmei, Domnul hotărăște!"*.

Monica – un nume frumos, cu rezonanțe poetice, așa cum sunt și scrierile ei, pline de sensibilitate, de suflet, de culoare... *"E amiază târzie la Paltin, în jur nici țipenie de om. Liniștea e deplină, atotstăpânitoare; aerul se supune și el aceleiași nemișcări. Clopotul care cheamă zilnic la închinare, se odihnește tăcut sau poate cine știe, o fi cufundat în rugăciune, la fel ca și munții împrejmuitori, la fel ca întreaga așezare"; "Ninsoarea a continuat să cadă neobosită toată noaptea. Nu îmi puteam lua ochii de la spectacolul fascinant. Mutându-mă de la o fereastră la alta, mă minunam de frumusețea imaginilor*

dezvăluite. În spatele bisericii, în lumina felinarului, fulgii dansau legănat. La etajul doi, de la locul meu preferat, abia de mai puteam zări lumina plăpândă a candelor din cimitir. Pe măsură ce întunericul se adâncea, ninsoarea se tot întetea", scrieri în care trăirile autoarei își găsesc mereu ecoul în sufletul cititorului: "Cât de diferit stau lucrurile cu noi, „cei dinafară". Când ajungi la mănăstire, fie chiar și pentru câteva zile, lași în urmă ceva din viața ta de mirean, dacă nu grijile lumești sau o parte din ele, atunci cu siguranță, rutina cu care ai fost obișnuit."

Mult timp după ce ai terminat cartea, îți vei aminti frânturi din text și îți vei dori să ajungi la *"Paltin - un loc unde învățăturile creștine se aplică în viața de zi cu zi, luând chip de fapte și înfăptuiri omenești. Paltin e locul unde poți găsi o Familie - familia părintelui Iustin, dar și un cer apropiat de pământ.",* pentru că Monica a încâtușat, printre rânduri, o parte din sufletul ei plămădit, în ținutul binecuvântat de la poalele Ceahlăului, în luna florilor de câmp, de la care a împrumutat simplitatea, modestia, frumusețea și lumina...

Monica Levinger nu este doar o simplă scriitoare, ea este un Om pe care Părintele Iustin Pârnu l-a ales din zeci, poate sute de alți credincioși, să-i fie mesager și să le "vorbească" oamenilor despre **"Grădina Raiului" de la Petru Vodă...**

Bibliotecar, Liliana Pîntea

Să iubești. Să rabzi. Să ierți și să crezi că visurile se vor împlini

M-am străduit prin ceea ce fac să-l bucur pe Dumnezeu și să înmulțesc harul. Cu blândețe și strădanie am încercat să redau în culoare locuri pe care eu nu le-am văzut, dar subconștientul și intuiția îmi dictează în față șevaletului ceea ce trebuie să transmit.

Nu putem opri timpul în loc, dar, putem păstra amintirile unui ținut străjuit de munți, aflat acum în adâncul apei lacului Bicz, locul unde pajiștile erau pline de flori, fânețele asigurau hrana animalelor crescute de localnici, iar livezile erau roditoare. Buhalnița era plină de tradiție, oamenii erau harnici, munceau din greu, dar aveau familii

frumoase și obiceiuri cultural-religioase păstrate, cu mare grijă, de-a lungul anilor.

Tatăl meu, Gavril, a crescut într-o familie de 12 copii, cei mai mari Mihai și Simion Drăgușanu au luptat în cel de al 2-lea război mondial și au intrat în rândul eroilor neamului. Bunicul patern,

Neculai, s-a născut în 1895 în Buhalnița și a fost fiul lui Simion Drăgușanu, străbunicul meu. Părinții mei s-au căsătorit în februarie 1954, iar în vara anului 1959 au fost strămutați, atunci aveau deja doi copii, Petru de patru ani și jumătate și eu, Ana, care aveam doar șase luni. Le-a fost foarte greu părinților mei să ia viața de la început, dar cel mai greu a fost să se despartă de locurile în care au crescut, să lase livezile, pășunile și izvorul din care au băut apă. Ca ei au fost mulți alți săteni, fiecare cu povestea lui, nevoiți să-și demoleze casele și să le reconstruiască în alt loc, dar au rămas cu amintirile locurilor natale, cu tradiția și credința în Dumnezeu. Tatăl meu a fost muncitor forestier, mama casnică, muncă era multă și grea, dar cu toate acestea, în casa reconstruită în Crivaia pe malul Bistriței în aval de baraj, armonia familiei a continuat.

Frumusețea copilăriei mele este de neuitat... Părinții mei au fost iubitori și înțelegători și ne-au crescut cu dragoste... Am urmat cursurile școlii din Mărceni-Bicz și apoi am

absolvit Liceul de Chimie din Piatra Neamț. Din 1978 m-am stabilit în București și am urmat cursurile Facultății de Chimie din cadrul UPB, m-am căsătorit și am doi copii, care își urmează propriul drum în viață. Anii au trecut, repede, amintirile bune sau rele s-au adunat și acum filă cu filă mi le reamintesc, dar mai ales îmi imaginez cum ar fi fost în locurile în care m-am născut. Evenimentele și acțiunile oamenilor de natură și semnificație diverse au ajuns să constituie memoria Buhalniței, în încercarea de a identifica urmele trecutului. Azi, drumul până la Buhalnița este frumos, Ceahlăul e aproape, priveliștele încântătoare, liniștea și tihna domnesc, oamenii sunt mai aproape de Dumnezeu. M-am întors de multe ori pe meleagurile natale. În urmă cu doi ani am fost special să văd și să întâlnesc o persoană specială, pe doamna Liliana Pinteș prietenă de aproape 5 ani pe una din rețelele de socializare, bibliotecar la biblioteca din Hangu. Am admirat activitățile domniei sale, în preajma copiilor, aici se

dorește o păstrare a tradiției și obiceiurilor zonei. Mult succes copiilor, care dornici de cunoaștere sunt neobosiți în activitățile literar-artistice care se desfășoară la biblioteca ! Mă voi întoarce ori de câte ori voi avea posibilitatea, dar până atunci doresc să transmit gândurile mele, prin culoare că îmi este mai la îndemână, ca o poezie tăcută.

Cu multă admirație și prețuire, **Ana Ranete, 2020**

ÎN UMBRA AMINTIRILOR BUNICII

Când călimara sufletului nu se oprește din a-ți scrie sarcini... amintește-i omule, că nu te-ai născut pentru a împărăți Pământul!

Sunt amintiri care dor și lasă răni deschise în suflet și amintiri care se cer a fi scrise. Cuibărită pe patul de lemn al bunicii, acoperit cu un „ogheal” ce servea drept saltea, am fost adesea părtașa multor povești ce păreau desprinse din cartea de istorie.

Al Doilea Război Mondial a pus amprenta pe copilăria ei. Deși avea doar 9 ani, a trebuit să se maturizeze precoce; rămasă fără tată, care a plecat la război, și cu încă doi frați, a început să lupte la propriu pentru supraviețuire. Primul an de război, a fost ultimul ei an de școală. Acea școală

pe care o regăseam în poveștile lui Creangă – toți copiii strănși laolaltă, învățau să scrie și să citească de la preotul satului. M-am gândit că nu avea să fie foarte greu, dar detaliile m-au trezit din visare: copii flămânzi, străbăteau prin frig și omăt, unii desculți, alții mai norocoși încălțați cu opinci, câțiva kilometri buni pentru a ajunge la școală. În trăistuță purtau cu grijă o bucată de tablă, pe care o protejau cu orice preț, căci dacă se spărgea nu mai primeau alta și nici la școală nu mai aveau voie să meargă. Și dacă în plin război aș fi zis că nu era o prioritate să meargă la școală, ei bine, nu o făceau nici ei de dragul învățaturii... ci pentru că, la sfârșitul orelor, recompensa era o strachină cu lapte fiert și mămăligă rece, poate chiar singura masă din acea zi.

Îmi povestea bunica mea cum cei mai avuți dintre vecini ascundeau carnea de porc sleită în lanurile de porumb și nu de puține ori, nu o mai găseau; mi-a spus și că nu toți soldații erau răi, căci o dată, a căzut la pace cu unul din ei, să nu le ia porcul din coteț, fiind ultima resursă de hrană. Dacă bunica mea nu părea foarte afectată povestindu-mi trecutul, eu cu greu îmi puteam imagina animalele strănse grămadă și topite de vii în mașinării speciale sau gropile în care se ascundeau de gloanțe și bombe.

Și pentru că necazurile nu vin niciodată singure, pe când împlinise cam 11 ani, aproxima ea, epidemia de tifos a lovit țara! Dar a trecut cu bine și de această încercare! Mereu spunea că în dosul muntelui nu prea erau nici în bătaia puștii și nici nu a ajuns tifosul până la ei. După terminarea războiului, a urmat ceea ce avea să pună la pământ locuitorii: foametea din '47. Poveștile despre foamete m-au îndurerat cel mai mult. A trăit disperarea lipsurilor, ajunsă până la lacrimi; am înțeles mai târziu de ce bătrânii noștri dragi au știut să prețuiască mereu și fărâma de mămăligă uscată și nu au făcut niciodată risipă.

Ecouri de suflet

Ecouri de suflet

Ușor, ușor totul a revenit la normal. Ceea ce credea bunica mea că însemna normal, căci să muncești cu ziua în sat și să devii sclavul pământului, nu face parte din ceea ce consideram eu normalitate.

S-a căsătorit și a dat naștere singurului ei băiat. Greutățile vieții au rămas în urmă, poate doar amintirile lor mai umbreau fericirea unei tinere mame, proaspăt căsătorită. Așa credea ea... La nici 2 ani de la nașterea tatălui meu, au fost anunțați că va trebui să se mute pentru că satul Hangu avea să fie strămutat. Pentru că s-au împotrivit și au refuzat strămutarea până în ultima clipă, locul dat pentru a-și clădi o nouă casă, era destul de departe de civilizație. Acum, privind în urmă, părea chiar mulțumită de faptul că totuși li s-a oferit șansa modernizării și au avut curent electric, că

tare greu mai era la lumina lămpii. Urmând cursul vieții și muncind neîncetat pentru a trimite la studii unicul copil, părea resemnată cu încercările vieții. Ce ar fi putut-o doborî, dacă războiul, tifosul, foametea și strămutarea nu au putut-o face?!

Ei bine, când a împlinit 38 de ani bunicul meu a suferit un accident pe când se afla la muncă cu boii în pădure și a rămas invalid. Încercarea aceasta i-a închis într-adevăr orizonturile vieții și a închis-o și pe ea, într-o carapace din care cred că doar credința în Dumnezeu a reușit să o scoată la liman. La 62 de ani a rămas văduvă și și-a alinat singurătatea prin noi, nepoții ei.

Nu am reușit niciodată să mă pun în locul ei, dar am reușit să îi înțeleg suferința. Nu țin minte să fi auzit din gura ei vreodată, cuvântul „fericire”, poate doar uneori clipe de bucurie.

Am învățat, nu sute, ci mii de lecții despre viață; mi-a fost mai clar ca oricând că micile bucurii ne pot clădi adevărata fericire și Dumnezeu deși ne ia cu o mână, ne dă înzecit cu amândouă; mi-am stăvilat adesea dorințele materiale, cu gândul că undeva într-o lume paralelă sunt copii care luptă cu foamea; când Dumnezeu mi-a dat mai mult, am mărit masa și nu am înălțat gardul; am știut de la ea că greutatea vieții nu mă doboară, ci mă fac mai puternică. Amintirea ei nu mă întristează, ci îmi umple sufletul de pace și armonie, că am avut ocazia să pot privi trecutul dur cu ochii sufletului.

La umbra suferințelor ei îmi odihnesc adesea gândurile și nu-mi doresc decât să fiu mai bună decât ieri și mai aproape de Dumnezeu, căci ziua de mâine nu îmi aparține și ziua de ieri trebuie lăsată în trecut; și dacă e ceva ce trebuie să ne preocupe cu adevărat în viață, acel ceva este sufletul. În timp ce trupul se vestejește, sufletul poate înflori tot mai pur și mai frumos dacă e hrănit cu bunătate și smerenie!

Să nu uitați niciodată: ceas mai scump ca timpul nu există și nici veșnicia pământească nu e a noastră! Deschideți larg fereastra sufletului, căci mângâierea lui Dumnezeu nu poate străbate obloanele ferecate.

AMARIE IOANA

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

Micii scriitori

HANGU, TĂRÂM DE POVESTE

Comuna Hangu – locul în care m-am născut, trăiesc și mă bucur de minunățiile acestei vieți și de copilărie – este un loc binecuvântat de Dumnezeu, deoarece este situată la poalele muntelui Ceahlău, numit de unii asceți și Muntele Sfânt.

Oamenii acestui ținut sunt harnici, curajoși, cu suflet mare și deosebit de credincioși. Hărnicia lor este evidențiată de-a lungul timpului prin munca la câmp, creșterea animalelor și prelucrarea lemnului, așa cum reiese și din fotografiile pe care le moștenim de la bunicii și

străbunicii noștri, care îmbrăcați în port popular munceau alături de plugul tras de boi, în gospodărie, la fân, în pădure sau la plutărit pe apa Bistriței.

Atunci când au plecat la război, lăsând în urmă mame, soții, surori și frați mai mici sau copii, au dat dovadă de mult curaj, dar și de vitejie, apărând cu demnitate și chiar cu prețul vieții pământul pe care trăim.

De fiecare dată când un seamăn de-al nostru are nevoie de ajutor, hanganul este cel care, cu sufletul lui mare oferă necondiționat darul lui și-i deschide ușa, primindu-l și oferindu-i o masă caldă, așa cum l-ar primi pe Hristos în casa sa.

Din generație în generație, hanganii au purtat credința în adâncul sufletului și au reușit să construiască, înainte de anii 60, o biserică măreață, în centrul comunei, pe care o numeau "Catedrala de la Hangu", ale cărei turlă se vedeau de pretutindeni și se înălțau până aproape de temelia cerului. Deși vestea că biserica lor mare și dragă trebuia dărâmată, iar ei trebuiau să se strămute le-a străpuns sufletele de durere, nu și-au pierdut credința și nădejdea în Dumnezeu și, uniți, au reușit să ridice alte biserici și să-și strămute morții în locuri noi unde au crezut că apa nu va mai ajunge.

Priceperea oamenilor de pe aceste locuri minunate este pusă în lumină de costumele populare făurite cu grijă, costume pe care le îmbrăcau cu drag și respect, în zi de sărbătoare, la biserică sau la horele satului.

O îndeletnicire a hanganilor a fost și este oieritul. Ciobanii (păstorii) îl îndrăgeau nespun pentru că, retrăgându-se cu turmele în oazele de liniște de pe dealuri, reușeau să se roage și să fie mai aproape de Dumnezeu.

Oamenii acestor locuri, oriunde ar merge, recunosc, cu mândrie, că sunt hangani, iar eu mă bucur că **SUNT HANGANCĂ.**

ANDA LAZĂR, clasa a VI-a

Hangani, 1955
Foto: Ioana Amarie

Foto: Biblioteca Hangn